

**Петро ЛУКАЧИК**

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

Науковий керівник – Інна ЧИКАЛО канд.екон.наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу

Західноукраїнського національного університету

## **ОПТИМІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Стрімка цифровізація глобальної економіки та потреба адаптації організаційних структур до високої динаміки ринкових змін актуалізують питання дослідження процесів оптимізації сучасних бізнес-процесів. У ситуації, коли традиційні методи управління втрачають свою ефективність під тиском зростаючої конкуренції, здатність організації до оперативного переосмислення внутрішніх операцій стає вирішальним чинником її виживання та сталого розвитку. Потреба у впровадженні інноваційних інструментів управління зумовлюється не лише прагненням до зниження витрат, а й необхідністю підвищення швидкості прийняття управлінських рішень. За цих умов практична реалізація стратегій оптимізації дозволить підприємству трансформувати розпорошені ресурси в узгоджену систему, що здатна гнучко реагувати на зовнішні виклики та забезпечувати високу маржинальність бізнесу в довгостроковій перспективі.

Поняття бізнес-процес трактується науковцями як «бізнес-процеси слід розглядати не як сукупність окремих завдань у різних відділах, а як єдину логічну систему, що охоплює всі відповідні напрями діяльності компанії» [1, С.250].

Фактично бізнес-процес – це цілісна та логічно завершена сукупність взаємопов'язаних дій або завдань, що виконуються у визначеній послідовності для створення конкретного продукту чи послуги, які мають цінність для внутрішнього або зовнішнього споживача. Сутність бізнес-процесів полягає в перетворенні вхідних ресурсів, таких як сировина, інформація або людська праця, у вихідні результати, що задовольняють потреби ринку та

сприяють досягненню стратегічних цілей організації. Це фундаментальна одиниця управління, яка дозволяє розглядати діяльність компанії не як набір окремих департаментів, а як динамічний потік створення вартості.

Основними характеристиками бізнес-процесів є результативність, повторюваність, що забезпечує стабільність якості при багаторазовому виконанні, та вимірюваність, яка дозволяє оцінити ефективність операцій через конкретні показники часу, вартості та ресурсних витрат. Крім того, сучасні бізнес-процеси характеризуються взаємозалежністю, оскільки вихід одного процесу часто стає входом для іншого, формуючи єдину складну екосистему функціонування підприємства.

В цьому контексті варто погодитись з тезою про те, що «у ряді підприємств бізнес-процеси досягли такого рівня складності та масштабів, що ефективно управляти ними без використання спеціалізованих автоматизованих засобів стало практично неможливо» [2]. Відповідно «з метою підтримки трансформацій у сфері управління було створено програмні цифровізовані рішення. На сьогодні ці технології активно розвиваються, зокрема завдяки впровадженню штучного інтелекту, машинного навчання, роботизованих технологій та інших інноваційних підходів, що відкриває нові перспективи для виявлення, моделювання, аналізу, оптимізації та автоматизації бізнес-процесів» [1].

Оптимізація сучасних бізнес-процесів – це безперервний процес переосмислення та вдосконалення внутрішніх операцій компанії з метою підвищення ефективності, зниження витрат та покращення якості кінцевого продукту. В умовах цифрової трансформації цей процес виходить за межі простої економії ресурсів, перетворюючись на інструмент стратегічної гнучкості та конкурентоспроможності.

При цьому, у процесі оптимізації бізнес-процесів важливо врахувати сучасні умови функціонування підприємств та ті виклики, які постають перед менеджерами, а саме: «перед менеджерами постає проблематика оперативного прийняття зважених управлінських рішень, спрямованих на забезпечення

життєдіяльності підприємства у жорстоких реаліях зовнішнього середовища. Збереження підприємницького потенціалу є вкрай важливо як для економіки у воєнний час, так і на час післявоєнної відбудови» [3].

Сучасні тенденції оптимізації бізнес-процесів відображають загальний вектор на інтелектуалізацію, гнучкість та глибоку цифрову інтеграцію всіх аспектів діяльності організації. Одним із ключових трендів є гіперавтоматизація, що передбачає поєднання традиційної автоматизації (RPA) зі штучним інтелектом та машинним навчанням для виконання не лише рутинних, а й складних когнітивних завдань. Паралельно з цим спостерігається перехід до концепції низькокодового моделювання (Low-code/No-code), яка дозволяє бізнес-підрозділам самостійно налаштовувати та адаптувати робочі процеси без залучення вузькопрофільних програмістів, що критично прискорює швидкість впровадження змін.

Іншою важливою тенденцією є датацентричність, де оптимізація базується на реальних даних, отриманих через технології Process Mining, які дозволяють візуалізувати фактичні ланцюжки операцій та виявляти приховані неефективності в режимі реального часу. Також значна увага приділяється людиноцентричному підходу, де бізнес-процеси перепроєктуються з урахуванням емоційного комфорту співробітників та безшовного досвіду клієнтів, що мінімізує опір змінам та підвищує лояльність. Крім того, в умовах глобальної нестабільності актуалізується тренд на стійкість (resilience) та екологічність, що змушує компанії оптимізувати ланцюги постачання не лише заради економії, а й задля прозорості та відповідності принципам сталого розвитку.

Наведені тенденції свідчать про те, що оптимізація бізнес-процесів у сучасних умовах є безперервним циклом вдосконалення, спрямованим на усунення неефективних ланок та максимальне прискорення потоку створення цінності. Вона базується на поєднанні класичних методологій ощадливого виробництва, що фокусуються на мінімізації втрат, та новітніх цифрових інструментів, таких як інтелектуальна автоматизація та

предиктивна аналітика. Головною метою цього процесу є не просто механічне скорочення витрат, а трансформація організаційної структури в гнучку екосистему, здатну адаптуватися до запитів ринку та забезпечувати бездоганну якість продукту при раціональному використанні наявних ресурсів.

Резюмуючи, можна стверджувати, що успішна оптимізація бізнес-процесів виступає стратегічним фундаментом життєздатності компанії в цифрову епоху. Завдяки впровадженню прозорих алгоритмів взаємодії та усуненню дублюючих функцій, підприємство досягає синергетичного ефекту, де швидкість прийняття рішень поєднується з високою точністю виконання операцій. Таким чином, оптимізація дозволяє бізнесу зберігати лідерські позиції та демонструвати сталу ефективність навіть в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

#### **Список використаних джерел:**

1. Овчиннікова В.О., Носатенко О.Д., Світличний В.С. Бізнес-процеси підприємства та механізм їх управління в умовах трансформацій. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 95. 2025. С.251-255. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.95-361>
2. Климчук М. М. Концептуально-методологічні засади управління бізнес-процесами на підприємстві. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 12. С. 85-91
3. Чикало І. Аналітичне забезпечення управлінських рішень в умовах воєнного стану. *Ефективна економіка*. № 1. 2023. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1029>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.1.27>